

„Soča“ izhaja vsak petek in velja pošto prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“, in na starem trgu.—V Trstu v „tobakarnici“ „Via della caserma 60“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Mailing-ovi tiskarni, naročnina pa oskrbništvu „Soče“ Via del Giardino v Zoratti-jevi hiši II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Našim gg. naročnikom!

Koncem tega meseca moramo poplačati tiskarni, kar ji dolžujemo za tisk našega lista. Letos še nismo nadlegovali naših p. n. častitih naročnikov z vabilom za poravnanje naročnine. Toliko gotoviše se zanašamo, da bo ta kratki opomin za ostoval ter da nam vsi oni p. n. gg. naročniki, ki nam še niso za prvo polletje poslali naročnine, brez odlašanja določijo naročnino, ki je za pol leta 2 gl. 30 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr.

Lastništvo in oskrbništvu „Soče.“

Odprto pismo

velečastitemu gospodu vik. Jos. Mašera, podpredsedniku slov. polit. društva „Sloga“ v Gorici.

Uredništvo „Slovenca“ poslalo mi je pismo nekoga tukajšnjega rodoljuba, ki me obdolžuje, da sem kriv grozovite razburjenosti in nevolje tukajšnjih merodajnih Slovencev, ker se mešam v sedanje volitvene zadeve. Ne bom razpravjal o zapopadku onega mene po krivičnem napadajočega dopisa, ker ne maram dati povod razporu o tako važnem času.

Vi častiti gospod podpredsednik predobro veste, da nisem rad sprejel predsedništva „Sloge“, ampak da sem bil po občni želji prisiljen tudi v zadnjem zboru 12. sept. p. 1. obdržati ta častni posel.

Nadejam se, da mi bode priznali tudi to, da mi je bila vedno sveta skrb ohraniti slogo in mir v društvu. Da se nisem spenjal po mandatu, morete vi in slavni odbor dokazati, saj sem sl. odboru, ko je v prvem razgovoru meni hotel izraziti častno zaupanje, pač jasno odgovoril in se zahvalil. Brezvestno je tedaj mene dolžiti, kakor nekdo tudi v tukajšnjem listu „Eco“ piše, da zlorabim predsedništvo ter da pritiskam na društvenike gledé teh volitev. Ker mi je zelo hudo in bi me vedno bolelo sice, da bi zakrivil razpor med Goriškimi Slovenci, za katerih blagor sem vsikdar iz srca rad deloval ter se smatral kot njih brata, ker vsi smo sinovi ene in iste matere

LISTEK.

Zgodovinske čertice o Bovškem.

II.

Iz mirno razvijoče se omike prebudi našo deželico ljudsko preselovanje. Zaradi njene lege ob vhodu v Italijo derla so skoro vsa hunnska in germanska ljudstva skozi njo. Koliko so mirni prebivalci pred njimi terpel, ne da se popisati. Še do današnjega dne se je ohranil med našim ljudstvom spomin na grozovitega Attilo. Še le ko se polasté vzhodni Gothi Italije, l. 493, oddahnejo se nekoliko naše pomandrane dežele pod Theodorichom Velikim in njegovimi nasledniki.

Ali to je trajalo samo malo časa. Jedva so bili Byzantinci Gothe ugnali in jim vlado v Italiji odvzeli (l. 555), že prihrujejo suevski Langobardi iz Pannonije. Ti so derli skoro gotovo čez Predél po Bovškem, mimo Kobarida ob Nediži na Frijulsko, po leti 568. Na to dogodbo nas spominja Matajur, kateremu so bili dali ime Mons regis (kraljeva gora).

Vsledí viharnege preselovanja narodov izginili so bili skoro popolnoma stari prebivalci Pannonije, Norika in Karnije. Če je kdo izmed prvotnih stanovnikov in izmed rimskih provincjalov odšel meču skozi deročih ljudstev, pobegnil je gotovo v varnejše kraje,

Slave, in da se ognem slehernemu sumničanju, veli mi moja čast, da takoj odložim predsedništvo v Vaše roke s prošnjo, da blagovolite slavnemu odboru naznaniti mojo odpoved in vzroke, ki so me dovedli do tega sklepa.

Toliko jaz, kolikor slavni odbor pripustili smo odločbo narodu in svest sem v tem oziru, da poštenije nismo mogli postopati, pa odtegnem se popolnoma, ker ne maram imeti niti najmanjšega vpliva na volitvene zadeve, toliko boljše, ker vidim, da se nekateri gospodje nad menoj toliko spottikajo.

Daj Bog, da se razburjeni duhovi sedaj potolažijo in da se Vam, velečastiti gospod podpredsednik posreči zopet pomiriti navskrižna mnenja in dovesti društvo do prave složnosti in narodne zmage.

Vaš iskreni štovatelj

Franjo Povše.

V Gorici 3. junija 1879.

Volitve v drž. zbor.

Bližajo se volitve za državni zbor, vsled česar je potrebno, da se naš list v prvi vrsti peča s to veljavno zadevo posebno pa zdaj, ko vsi slutimo, da od izida teh volitev odvisen je prevrat na bolje v Avstriji. Vsled postave o direktnih volitvah v državni zbor, volijo vse dežele takraj Litave 353 poslancev, namreč Ceska 92, Dalmacija 9, Galicija 63, oba nadvojvodstva avstrijska 54, Solnograško 5, Štajerska 23, Koroška 9, Kranjska 10, Bukovina 9, Moravska 36, Šlezka 10, Tirol 18, Vorarlberg 3, Istra 4, Goriško 4 in Trst z okolico 4. V vsaki deželi volé 4 volilni razredi: 1. veliko posestvo, 2. mesta in trgi, 3. trgovske zbornice, 4. kmetske občine.

Na Goriškem volijo veliki posestniki slovenski in italijanski skupaj enega poslanca. Mesto Gorica in obrtniški kraji: Kormin, Gradiška, Červinjan, Tržič, Oglej, Grado, Bovec, Kobarid, Tolmin, Kanal, Ajdovščina in Sežana in potem trgovska zbornica volijo enega poslanca; občine slovenskih okrajev: Goriška okolica, Tolmin, Cerklje, Bovec, Sežana in Komen volijo vse skupaj zopet enega poslanca in naposled ital. občine okrajev: Gradiška, Kormin, Červinjan in Tržič tudi enega poslanca.

V kmetskih občinah ima pravico voliti vsak, ki ima to pravico tudi pri volitvah v dež. zbor. Kmetje

v terdna mesta, na otoke v lagunah; ali pa se je umaknil v više, nepristopne kraje med gorami. Redek je bil, ki se je vzderzal in ostal za kvas prihodnjim naseljencem.

Tako so imeli Slovenci, ki so že krog leta 550 v Sirmiji in dolnji Pannoniji stanovali, prostor širiti se počasi ob Savi, Dravi in Muri navzgor. Ker so prišli iz velike sarmatske ravnine in ker je bilo vse njih življenje ravnini privajeno, lahko razumemo, da so se tudi v novi domovini polastili najpoprej ravnih krajev. Saj so jim mogli le edino ti. obetati dovolj pogoja za toliko priljubljeno poljedelstvo. Ko so pa začeli drugi rodovi od zadi pritiskati in ko se je ljudstvo s časom pomnožilo, morali so seveda tudi Slovenci vedno više in više stopati in se zadnjič zadovoliti tudi sé stermim svetom.

Po odhodu Langobarđov v Italijo pomaknili so se Slovenci tako daleč proti zapadu, da so dospeli med leti 592 in 594 že do najskrajnejše meje Italije in bavarskega vojvodstva. Gotovo je, da so že l. 598 v Italijo prodreti skušali, a eksark Kallinikos potisnil je je za takrat še nazaj. Na Bovško so se naselili Slovenci iz Koroškega čez Predél. Po tej cesti hiteli so tudi proti Italiji in res se jih je precej naselilo po berdih nad Čedadom. Ti so ohranili terdovratno še do danes svoj jezik, dasiravno živé že nad 1200 let v vedni dotiki z italjanskim življenjem. Ob času omenjenega selenja ostal je marsikedo v koritniški in gorenji soški dolini ter se naselil oadi stalno. Tako je dobilo

ne volijo direktno (ironija!), ampak posredno po volilnih možeh, na 500 duš pride po en volilni mož. Veliki posestniki in volilci mest in trgov volijo direktno in veliki posestniki imajo celó pravico voliti po pooblaščenih. Vsak volilec sme v isti deželi le enkrat voliti, le udje trgovskih zbornic smejo v svojem razredu, pa tudi v trgovski zbornici voliti. Izvoljeni smejo biti le taki, kateri so avstrijski državljani uže vsaj 3 leta, ki so 30 leto dovršili in imajo pravico voliti v katerikoli deželi takraj Litave. Nij torej treba, da ima kandidat volilno pravico v tisti deželi, v kateri hoče kandidirati. §. 20 postave l. 1873 izključuje take, ki so pod konkurzom, ali so bili kaznovani zaradi hudodelstva ali prestopka tatvine, nezvestobe in goljufije itd.

Državni poslanec je voljen za 6 let. Volilna postava za drž. zbor se sme spremeniti le potem, ako je navzočna vsaj polovica poslancev in ako ste za to premembo 2/3 navzočnih poslancev.

To so najvažnejše določila volilne postave za državni zbor, po teh se bo ravnati zdaj v kratkem pri novih volitvah, zaradi česar je dobro, da smo jih omenili zdaj, ko so volitve pred durmi. Znano je in nij treba še le dokazovati, da volilna ta postava je popolnoma nepravilna avstrijskim nemenskim narodom, posebno pa Slovanom, kajti preveč poslancev imajo veliki posestniki (skoro tretjino), preveč jih imajo trgovske zbornice in mestjani, premalo pa kmet, ki je podlaga državi in primeroma največ žrtuje državi. S to postavo pa je slovenskim poslancem zazidana pot pasivne opozicije, ker zbor lahko sklepa brez njih in zatorej je popolnoma previdno in politično da popustimo in ne mislimo več na taktiko pasivne opozicije. Vkljub nepravilnem volilnem redu in vkljub vsej previdnosti in prekanjenosti nasprotnice, ustavoverne stranke, nij vendar zgubljen nada, da mi federalisti dobimo večino v drž. zboru, ako bodo volilci posebno pa prvotni volilci na deželi strogo na to gledali da izvolijo federaliste, to je poštene narodne volilne može. Naši nasprotniki se tega uže bojé, ker instinktivno slutijo, da so preveč grešili in da ljudstvo v obče želi miru in boljših časov, večje štedljivosti, boljšega gospodarstva, pa manj strankarskih, sofističnih preprirov.

Po našem mnenju bi bilo mogoče, da je prihodnji državni zbor sestavljen tako-le: Na Českem zmagajo lahko Čehi v velikem posestvu, nekoliko v mestih in trgih in popolnoma v kmetskih občinah, mogoče je da Čehi pošljejo najmanj 60 poslancev, Dalmacija

Bovško svoje sedanje prebivalstvo. Še dandanes je bovško narečje najbolj podobno benečanskemu in se loči znatno od tolimskega.

Takrat so bili Slovenci (zunaj frijulskih), še prosti in samostojni. Živeli so sami za se pod lastnimi župani, ki so bili njih svetni oblastniki in župniki ob enem. Do večje politične skupnosti povzdignili so se stoprav pozneje in le na nekaterih krajih. Taki so si volili tudi svoje lastne vojvode, n. pr. na Koroškem, v Sisku itd. Živeli so mirno, pečaje se s poljedelstvom in sem ter tujá z malo obertnijo. Okoli in okoli od sovražnih, ropazeljnih sosedov obdani privadili so se počasi tudi sami ropanju, in tako beremo, da so večkrat čez mejo udarili v Italijo ali Istro. Sami so morali največ preterpeti od divjih Avarov ali Obrov, ktere so tudi Pesjane ali Pesoglavce imenovali. Ti so prišli med Slovence, kedar se jim je poljubilo, in vzeli, kar jim je dopadlo, potem pa so zopet izginili. Avarsko gospodarstvo nad Slovenci si ne smemo torej misliti stalno, redno in povsodi enako; nego le kot faktučno nadvlado močnejega nad slabejim, brez pravnega naslova in urejenih razmer v našem pomenu. Avari so bili za Slovence to, kar v XV. in XVI. stoletju Turki. Le za časa hrabrega Sama (627—662) oddahnili so se bili Slovenci za več časa.

L. 774 uniči Karol Veliki langobarsko kraljestvo in si prisvoji tudi frijulsko vojvodino (l. 776). Tako se je razširila oblast frankovskega kraljestva do slovenskih mej in razumljivo je, da so želeli Franki pod-

pošlje lahko 7 narodnih poslancev, Štajerska 4 do 5, Kranjska 6, Moravska 10 do 15, Sleška 2, Bukovina 5, Istra 2, Goriška 2, Trst 1, Poljska 60; vzemimo po tem, da Nemci pošljejo najmanj 20 do 30 federalistov, po tem je l. ko, da imajo federalisti veliko večino v državnem zboru. Delati nam je torej na vsak le mogoč način, da zmagamo mi Slovenci v vseh okrajih, kder le bivajo Slovenci v večini se svojimi narodnimi kandidati. Kako bode v to sverho posebno nam Slovincem postopati, hočemo v krakem nadaljevati v drugem oddelku.

Hohenwartov razglas o volitvah poslancev za državni zbor.

Prvomestnik centralnega narodnega volilnega odbora za Kranjsko v Ljubljani veleštovani gospod dr. Jan. Bleiweis v „Novicah“ objavlja razglas o volitvah poslancev za državni zbor, kterega je priobčil vodja federalistične, slovanskim narodom enakopravnost priznavajoče državnopravne stranke grof Karol Hohenwart. Uže ime tega odličnega državnika, ki je v pretekli 6 letni dobi državnega zbora vodil državnopravne stranko, k kateri so tudi naši slovenski narodni poslanci pripadali, kakor tudi besede, ktere Hohenwartovemu razglasu pristavlja naš vsestransko štovani narodni voditelj g. Dr. Jan-Bleiweis in velevažnost tega razglaša tudi za nas goriške Slovence zahteva, da ga tudi v našem listu objavimo:

Zopet nas je naš premilostljivi cesar in gospod pozval na nove volitve poslanske zbornice državnega zbora.

V tem važnem hipu, ki bode na osodo naše domovine odločno uplival v bodočih šestih letih, treba je naši konservativni stranki, katero je nedavno odstopivše ministerstvo bolj kakor vsako drugo stranko in, kolikor se je najbolj dalo, škodovalo in v kot potiskalo, da spopolni svojo organizacijo, zbere svoje moči in urédi svoje vrste zato, da si v novi poslanski zbornici pridobi ono mesto spoštovanja, s katerega jej bode mogoče uplivati na javne zadeve v prid domovini in z ono krepostjo, ki je primerna številu avstrijskih prebivalcev, kateri se prištevajo naši stranki.

V ta namen se je sestavil na Dunaji poseben centralni volilni odbor konservativne stranke, kateremu je nalog, da v vseh obzirih, kjer je kaj takega želeti, po moči podpira in pospešuje delavnost tistih odborov v posamesnih kraljestvih in deželah, kateri ali uže mnogo let delajo v konservativnem smislu, ali so za sedanje volitve se na novo ustanovili.

Ta odbor pričinja z današnjim dnevom svoje delovanje; njemu bode skrb, reševati svoj nalog po vednem in natančnem porazumevanji z omenjenimi volilnimi odbori posameznih dežel.

Sestavljati poseben nadroben program se nam nikakor ne vidi potrebno, ker to, česar mi hočemo, se lahko reče z malo besedami. „Mi hočemo izpridečnosti (korupciji, katera se je uže tako strahovito razširila, povsodi odločno se ustavljati in pravici po vseh krogih javnega življenja zopet pripomoči do veljave, — mi hočemo zopet probuditi popolno soglasje med cerkvijo in državo, — mi hočemo delati na to, da se zgodovinsko utemeljena in postavno zavarovana ravnopravnost vseh národnosti v Avstriji vresniči, in skrb-

vreči si tudi mirne Slovence, zlasti ker so hoteli uničiti zadej bivajoče Avare. L. 788 napade Karlov sin Pipin Istro in Liburnijo ter si podverže pri tej priložnosti Slovence tija doli v Pannonijo. Tudi koroški Slovenci, ki so bili že l. 748 od Bavarcev odvisni, pridejo istega leta neposredno pod frankovsko oblast, ko odstavi Karol vojvodo Tassila in uniči rodno vojvodstvo bavarsko.

Z letom 788 konča torej doba slovenske neodvisnosti in začne se nova doba tujega gospostva, pa tudi robstva, fevdalnega nasilstva, potujčevanja in ponemčevanja ter ob enem pokristijanovanja; vsledi česar so se povzdignili Slovenci od prirodnega stanja k izobraženemu. Ker pa je bil Karol moder politik, né razdelil po svoji navadi koj iz početka novo pridobljenih dežel v okrožne grofije (Gaugrafschaften), nego pustil je Slovincem njih domače župane in glavarje, le da so se morali ti kerstiti dati. Še le počasi je vpeljal svojo upravo in ž ujo kristijanstvo z desetino, ter razdelil slovensko zemljišče med svoje germanske plemenitaše, ki so pripeljali raznih nemških naselnicov v deželo.

Vsledi germanskih fevdalnih nazorov smel je kralj svobodno razpolagati z novo pridobljeno zemljo podverženega ljudstva. Razdelil jo je torej po svoji volji med zveste priverčence in ti so postali v kraljevem imenu pravi lastniki darovanih zemljišč. Poprešnji gospodarji, slovenski kmeti, ponižani so bili na ta način do užitnikov in za to uživanje svojih poprej lastnih zemljišč morali so plačevati razne davke. Tako je postal iz početka svoboden slovenski kmet na je mnik, in mnogokrat tudi rob, soženj novim gospodarjem.

S preobračanjem k novi veri poberala je cerkev povsodi tudi desetino. A to je bilo jako nevarno in modri možje so velikokrat svarili misijonarje, naj ne

ti za to, da ustavne svoboščine ne ostajajo zgolj le jedni stranki priboljšek, ampak da jih vživamo vsi — mi hočemo v državnem gospostvu dolgo pogrešani in nujno potrebni red, pa zagotoviti naši državi ono veljavno moč, da o vprašanih vnanje politike p lnovažno in velevlasti pristojno postopati more. Vsega tega pa nočemo doseči s silovito prekucijo obstoječega, ampak doseči hočemo po poti mirnega daljnega razvoja, vsaj vemo, da jedino to, kar se stvarja po tej poti, ima v sebi obstanka poročstvo.“

Da je visok in težak ta nalog, to vsakemu pokaže pogled v obžalovanja vredne razmere, katere moramo prevzeti kot zapuščino one dóbe, ko je konservativna stranka bila po krivici oplenjena vsega svojega pristojnega jej upliva. Prav zato pa je treba, da v tem važnem hipu vsi, ki so si ohranili še jasen pogled o razmerah domovine naše, trdni in združeni ostanejo, da bolja stvar ne bode sovražnica dobri.

Zaupljivo pošiljamo zatorej vsem pod našo zastavo zbranim volilcem nujni poziv: naj se vsi vsi udeležijo volitev in jednoglasno volijo ónih móž, katerih jim nasvetuje konservativni volilni odbor njih dežele!

Taki skupni delavnosti konservativnih móž po vseh kraljestvih in deželah se bode posretilo velevažno delo, da privedemo svojo težko skušano domovino do srečnejše bodočnosti. V to pomozí Bog!

Centralni volilni odbor konservativne stranke.

Na Dunaji dné 26. majnika 1879.

Grof Karol Hohenwart,
prvomestnik.

Temu razglasu pristavlja prvomestnik Dr. Bleiweis sledeče besede:

Ta velevažni razglas, ki sem ga ravnokar prejel s pismom prevzvišenega gospoda grofa Hohenwarta, prvomestnika na Dunaji ust. novljenega centralnega volilnega odbora avstrijske konservativne stranke, radosten hitim v imenu deželnega našega volilnega odbora naznaniti našim volilnim pododborom in vsem našim volilcem, da vidijo, da o prihodnjih volitvah nismo več samci, ampek da v prestolnici cesarjevi — na Dunaji — so se združili možje najsičajših imen v glavni odbor, ki hoče na pomoč biti odborom vseh avstrijskih dežel, kateri na volilni svoji zastavi imajo napis: *Tako, kakor je dozduj bilo, ne sme več biti!*“

In kakošen je program teh odličnih móž? — kaj hočejo? — Res! na kratko je načrtano pismo, al pisano je z lapidarnimi pismenkami, katero v malo vrsticah vse pové, česa zahteva pošteni Slovec in lojalni državlján, ki želi Avstrijo rešiti popolnega propada. To pismo bode gotovo ojačilo Vas, rodoljube po deželi, katere je naprosil centralni odbor, da osnujete volilne pododbore, ki so centralnemu odboru desna roka v sredno izvršitev velike in težke naše naloge; — osrčil pa bode tudi naše volilce, v katerih rokah je zdaj našega naroda čast in sreča; navdušeni po teh načelih stopili bodo pogumno na volišče za sveto reč, če tudi sladko vabijo ali pisano gledajo protivniki, in enoglasno volili poslance, ki jih po dogovoru s pododbori bode brž ko mogoče nasvetoval centralni odbor.

V Ljubljani 3. junija 1879.

Dr. Jan. Bleiweis,

prvomestnik centralnega narodnega volilnega odbora.

gledajo toliko na desetino, kakor na pridobitev kristijanov. Tako je moral učeni Alkuin prav nujno opominjati svojega prijatelja, oglejskega patrijarha Pavlina, naj odlaša z desetino. Kazal je na Save, ki so se bili zaradi tega kristijanstvu odpovedali.*) Gotovo je morala desetina tudi Slovence strašiti, da so se le počasi Kristusovih naukov poprijemali.

Med bovškimi Slovinci širili so sveto vero brez dvombe oglejski patrijarhi s pomočjo čedajske duhovščine. Ali kristijanstvo je po naših gorah jako polagoma napredovalo. Slovenski značaj kaže veliko terdovratnost na sebi, kedar je treba svoje individualno prepričanje zatajiti in se drugemu podvreči. Zato so se deržali Slovenci terdo svoje stare vere, svojih starih šeg in običajev. To terdost razumemo tem bolj, če pomislimo, da so oznanjevali sveto vero le tuji duhovniki, koji še narodovega jezika néso znali. Dalje so sprevideli tudi Slovenci, da ne preti nevarnost le veri njih oćakov, nego tudi njih svobodí, neodvisnosti, kajti s pokristijanovanjem vred širilo se je frankovsko gospostvo in napredoval je nemški živelj. Kako z veseljem so se poprijeli svete vere pannonski Slovenci, ker sta jim jo oznanjevala sv. Ciril in Metod v domačem jeziku in ker je branila Svatoplukova država ponemčevanja! Da je ravno po tolminskih in bovških gorah kristijanstvo počasi napredovalo, vidi se iz tega, ker so se našli ostanki malikovalstva še l. 1331 v Kobaridu, torej ob glavni cesti!**)

Ostanki poganske vere Slovencev ohranili so se nam le še v ljudskih pravljicah in krajevnih imenih. Naše ljudstvo še mnogo pripoveduje o pozaju, ki je zahteval žertve mladih deklet; o začaranih kraljčinah, o hudih mačehah itd. Še dandanes obhajajo naši Slo-

*) Dämmeler, Südoestliche Marken, Archiv f. Kunde öst. Gesch. Que.ln, X. pg. 22.

**) Primeri: Domovina, 1867, list 17.

Dopisi.

Iz Gorice 4. junija. (Izv. dop.) Razburjeni duhovi mej goriškimi lahi potihnilo so sedaj po končanih dopolnilnih volitvah mestnega starešinstva, ekonomisti in progresisti pozdravljajo se drug drugega prav prijateljsko tembolj, ker je vdobil župan za njegov trud ter avstrijsko čutje, baje pohvalno pismo od c. k. namestnika baron Pinota.—

A po tolikem času spet jasno nebo pooblačilo se bode—boj bo nastal—pri bližajočih se volitvah državnega zbora; pa o tem—prst pred usta! Clovek v resnici ne ve za gotovo, koga bodo prav za prav goriški Slovenci letos tija ven na Dunaj poslali, kandidatov je polno, če tudi voliti imamo le enega. Eni hočejo tega, nižje doli dosedanega, oni bi radi imeli drugega ter drugi zopet kacega drugega; da imam jaz pravico, poslal bi vse v državno lesenjačo, pa naj si delijo onih 10 dnevnih forintov, če se jim uže toliko dopada om Dunaj, o katerem še jaz niti sanjal nijsem nikoli.

Socijalno življenje v naši Gorici je zopet postalo nekam pusto, le furlani imajo sedaj svoje šagre, celo po dva dni zaporedoma, pa joj še Recardini bo kmalu tu z marjonetami pa vesel bo mestni ljud lesenih „fakanapov“ ter „arlekinov“ in dotični gospodar nesel bode polno možno črez mejo v Italijo. Povedal sem bil uže večkrat, da dobra dramatična društva mestnega gledišča vselej dolgove zapuste vsled slabega obiskovanja naših Italijanov, a marjonete cvete obiskovanjem mladega in starega ter „pajacov“ gospodar vesel je izdatne kupčije. Tudi laska „Soča“ „Isonzo“ silno jadicuje, da lože mestnega gledališča so dotičnim najemnikom le grda špekulacija, da nijmajo prav nič patriotizma ter da skora edini kraj, kjer se goji italijanski jezik, postaja le „gšeft“ tem velikolahom.

Tedaj, kakor je videti i pri Italjanih ne cvete; pred ne davnm pokopali so popolnoma ono njih „filodramatiko“ ter na licitandí prodal se je mobiljar in note; enaka se prerokuje telovadskemu društvu.

Prav take razmere naših nasprotnikov bi nas morale spodbujati, da nam je sveta dolžnost, skerbeti za živahnejši razvoj naših slovenskih društev, da ne bode došel osedopolni dan i nam.

Generalni štab, ki je bil skoz osem dni v Gorici in študiral baje o meji, kje bi se v nevarnosti za Avstrijo postavile one gromonosne Uhacijeve iznajdbe (kanoni) odšel je na daljno inšpekcijo v tolminsko-kobariške hribe ter naprej črez Predil.

Nezavedni ljudje, ki vidijo take visoke gospode, katere spremlja pedeseterica lepih slovenskih dragonarjev, mislijo—ter glave skupaj stiskajo, da bo gotovo vojska z onim Italjanom tam doli v deželi centezmov.

Iz Trsta, 5. junija. (Izv. dop.) Volilno gibanje je začelo zopet pri nas in vse kaže, da bodo ta pot valovi visoko vzdigavali se. Naši Italijančiči nam bodo ta pot vse mogoče zapreke delali, da bi nam vrgli Nabergoja; sliši se uže, da hočejo postaviti kandidata proti Nabergoju, posebno pa se sili znani bogatin baron Mörpurgo, ki je uže pred 6 leti bil kandidat. Da bode ta bogatin z denarom skušal naše ljudstvo de-

venci o božiči, svetih trih kraljih, veliki noči, sv. Juriji, sv. Janezu Kerstniku itd. mnogo šeg, ki spominjajo na staroslovensko mythologijo. Vse to kaže, kako visoko so nekđaj častili solčno luč, ki je bila po zimi oslabiljena, začarana; koja se je pa na spomlad prebudila in oživela, tako da je zemeljske pridelke izcimila, ozelenela in dozorela. Tudi o mytholoških bitijih znajo Bovčani še veliko pripovedovati, n. pr. o škratu, povodnjem možu, belih in častitljivih ženah; o babi, vedomeih, večah, o Šimbiljah itd.

Izmed krajevnih imen spominjajo na slovensko mythologijo: Triglav (bog solna), Baba (jako navadno ime gorá), Bohinj (Boginj) itd. Tudi cerkveni patroni spominjajo na češčenje staroslovenskih bogov. Terstenjak je postavil učeno hypotheso, po kateri se iz sedanjega cerkvenega svetnika lahko sklene, kako božanstvo so ljudje na tistem mestu častili.*) Po tem takem so častili na Stermem (sv. Mihael) Peruna in Radegosta; v Kalu pri Bovcu (sv. Janez Kerstnik) Kresa, v Bovcu in na Ternovem (sv. trojica) Triglava itd. Seveda more to le tedaj kaj resničnega v sebi imeti, če je dotična cerkev jako stara, hitro pri pokristjanjenji sezidana.

Po Karolovi razdelitvi l. 788 spadalo je Goriško in torej tudi Bovško k frijulski vojvodini. Ta se je prištevata Italiji do l. 952. Tega leta odloči cesar Oton I. marko Verono, (obsegajočo tudi Friulsko) ter jo pridruži bavarski (in koroški) vojvodini, toraj nemškemu cesarstvu. L. 976 postalo je Koroško samostojna vojvodina in obsegala tudi Friulsko in Verono. Friulsko je ostalo v zvezi s Koroškim do leta 1028 in 1077.

(Pride še.)

*) Matičin letopis 1871, str. 19.

moralizovati, to je gotovo; a nadejati se je, da bode naše ljudstvo protivilo se takemu nemoralnemu načinu volitve. Odbor društva „Edinost“ pomnožen z mnogimi rodoljubi hrvatskimi in slovenskimi imel je sejo v sredo; pri tej važi se je sklenilo, da se osnujejo volilni odbori v vseh važnejših krajih Istre in tržaške okolice. Sklenjeno je bilo potem, da centralni odbor v Trstu priporoča kot kandidata poprejšnja poslanca, ki sta se dozda vedno hrabro borila za pravice naroda, katerega sta zastopala, namreč Nabergoja in Vitežič-a. Za zapadno Istro, katero je dozda zastopal lahon Polesini, pa je centralni odbor sklenil postaviti novega kandidata. Mnogi so želeli, da bi bil kandidaturu prevzel gospod Gorup, naš slovenski milijonar in znani pošten slovenski rodoljub. Z njim bi se bilo dalo tudi skoro gotovo zmagati; toda zvedelo se je, da ta gospod ne prevzame kandidature. Žal nam more biti Slovencem, da se taki inteligentni in skoz in skoz uplivni in poštenu možje odtegujejo tako častnim poslom; a potrpeti je treba, pridejo vendar enkrat časi, ko se tudi nam zjasnejo vremena. Nekateri so mislili tudi na g. dekana Jan-a; tudi ta gospod bi bil vreden zastopati naše ljudstvo na Dunaji; a gledé tega kandidata so bile ovire, ker nekda tudi sam ne bi bil prevzel kandidature. Zatorej je bilo treba misliti na drugo sposobno osebo in to smo menda našli v gospodu Klodiču. Ta gospod je v obče poznan po Primorskem, posebno pa v Istri in iz jako važnih obzirov sklenil je odbor, da priporoča tega gospoda kot kandidata za zapadno Istro. Odbor dogovoril se je tudi z gosp. Klodičem in gledé na izpoved tega gospoda, kako misli postopati, smemo se nadejati, da je odbor tudi s tem gospodom pravo zadel. Gospod Klodič ima uže zasluge za slovenski in hrvatski narod, on si jih zamore še več zadobiti in postati nam najpriljubnejša oseba, ako izpolni želje in terjatve narodove in ako bode tako postopal, kakor nam je obljubil. In v besedo g. Klodiča imamo zaupanje mi Slovenci, zatorej pa bomo tudi vse strune napeli, da z njim zmagamo v tako važnem volilnem okraju. Iz tega boste razvideli, da pri nas smo gledé kandidatov dosegli popolno edinost, ne bomo imeli nobenih prepričav zaradi oseb kandidatov in nadejamo se, da se ne bode držnila nobena posamezna oseba kaliti to lepo slovo, katera nam zamore pomagati k popolni zmagi. Lepo je videti, kako bratsko in vzajemno tukaj delajo Hrvatje in Slovenci; le tako naprej in kmalo bode pomagano zanemarjeni Istri.

Danes zvečer ima naše starešinstvo sejo; začele se bodo menda uže v tej seji neke reformacije in želeli bi bilo, da bi nov župan res držal svojo besedo glede boljšega gospodarstva. Konec je zdaj saj za več časa demonstracijam, naše mesto ima zopet popolnoma mirni obraz. Sicer pa nij verjeti, da bi naši Irredentarji dolgo mirovali, kmalo bodo zopet kako priliko našli. Zatorej svetujemo merodajnim krogom, naj preveč ne zaupajo temu miru.

Politični pregled.

Binkoštno praznike porabile so skoro vse stranke po raznih kronovinah za shode volilcev, ker uže 24. imajo voliti poslance kmetske občine na Kranjskem 26. na Češkem itd. Štajerski Slovenci so prvi zedinili se ter tudi proglasili svoje kandidate. Centralni volilni odbor za Kranjsko še ni imena kandidatov določil, ker dela v porazumu s pododbri, ki mu imajo poslati poročila o mnenju gledé kandidatov v posamesnih okrajih. Za Trst in Istro je društvo „Edinost“ uže postavilo kandidate. Le na Koroškem ni dozda ni duha ne sluha v kakem volilnem odboru, koroški bratje spavajo in bojimo se, da se prepozno zbudé. Kar so koroški Slovenci premalo delalni, toliko živahnije ali preživahne so pri nas priprave za volitve. —

Naj večja pozornost je obrnjena na volitve na Češkem. Ali pridejo v dunajski zbor ali ne? to je prevažno vprašanje, na katero danes gotovega odgovora še ne vemo, a od tega odvisna je prihodnost tudi naših pravic.

OGERSKI obrtniki so imeli shod v Pešti, kjer se je posebno naglašalo, da je treba omejiti svobodo obrtnije, ker sedaj ta stan hira in bati se je hudega poloma.

HRVATSKI sabor je sklican na 14. dan t. m. pa le kratek čas mu je odmenjen za delo.

DALMACIJA vedno odločniše postopa ter vrlo napreduje v narodnem oziru. Kakor zdaj „Narodni listi“ pišejo, videti je, da Dalmatinski bratje hočejo odločno narodne može poslati na Dunaj, a ne dosedanjih vladi le preveč vdanih.

V BOLGARIJI se stvari lepo in redno razvijajo. — General Stolipin je od Bolgarov v Rumeliji slovo vzel, ker se poda nazaj v Rusijo.

Bolgari so ga slovesno pozdravili in mu priporočili, da nanje ne pozabi, kar jim je imenitni general tudi obljubil.

NA RUSKEM žalibog hudo razsaja nered po nihilistih prouzročeni. Pravijo, da so uže 12000 oseb zgnali v Sibirijo. V Kievu so te dni tri obesili, med njimi nekega Prusa. Sploh je dokazano, da so kolovodje nihilizma večinoma ptujci, Nemci in Angleži, ki strastno delajo na razpor v mogočni slovanski državi, ktero srdito črté in nje pogin želé. A motijo se, dokler razpolaga Rusija s tako duhovitimimi močmi, upati smemo, da bo ohranila red v državi ter da bo prej ali pozneje dala ustavne pravice svojemu narodu in o tem so prav te dni pisali nekteri listi, da slavni Šuvalov dobi nalog uvesti ustavo na Ruskem.

ANGLEŽI so sklenili njim prav povoljn mir z Afganistanom.

Te dni razširja se novica, da pojdejo naši vojaki v Novi pazar. Arnavti nameravajo ustavljanje se avstrijske vojski.

V FRANCOŠKI zbornici so te dni zavrgli z veliko večino glasov (370 glasov proti 32) volitev komunarda Blanqui-ja kot neveljavno. To je lepa zmaga francoske sedanje vlade, ki hoče ohraniti mir in red v državi.

NA GRŠKO-TURŠKI meji razvija se hud nemir in pravijo, da Turčija sama draži Albance k nemiru.

Domače stvari.

Kocijančičevi narodni napevi. Znani rodoljub — založnik Kocijančičevih skladb — dež. poslanec in veleposestnik pri Sv. Luciji, ima še kakih 200 iztisov drugega snopiča ter je pripravljen prodati jih za polovično ceno, da bi potem s tem denarom izdal tretji snopič. To je prav lepo od moža in upati je, da bodo rodoljubi zadovoljno podpirali ga v tem blagem namenu. Nij nam treba opisovati izvrstnih Kocijančičevih kompozicij — svet slovenski jih pozna; a še najmileje so baje še one v rokopisu, katere je ranjki svojemu prijatelju g. Nacu Gruntarju posvetil. G. Iv. Kavčič tergovec v Gorici, je pri svojih rojakih na Razdertem v ta namen nabral 7 goldinarjev.

Kje se bodo dobivali, naznanimo v prihodnji „Soči“ in v družih slovenskih časopisih.

Zabavni vlak, ki je vozil iz Italije Gorice in Kormina v Postojno se je vračajoč v Ležečah pokvaril tako, da so morali pasažerji vstopiti v zabavni vlak Teržaški.

Oblak se je vtrgal binkoštni pondeljek na hribu Sv. Gabrijela pri Kronbergu; povodenj je mnogo škode napravila in kakor se nam pripoveduje tudi par volov in nekaj ovac je potok lijak sé seboj potegnili.

Katarinijev vrt bil je sleherno leto prve dni maja odprt, a letos nij oče Pluvius dopustil, nego čakati smo morali do véčeraj 5. junija.

Vojaška godba je prav dobro svrčala in ljudstva je bilo mnogo.

Državni zbor je drag! V „Novicah“ beremo, da so poslanci na samih dnuh (dietah) v pretekli 6 letni dobi državnega zbora potegnili 8 milijonov in 800 tisoč goldinarjev!! In kaj smo dobili od dosedanje vladajoče ustavoverne stranke? Žalibog le velikanski državni dolg, ki se je v teh letih nakupičil na 500 milijonov goldinarjev in ustavoverci sklenili so svojo šestletno delavnost z 78 milijoni, letošnjega deficita. Daj Bog, da bi vendar enkrat spregledali davkoplačevalci in volili može, ki jih bodo pošteno in ne-sebično zastopali v državnem zboru. Ljudski zastop je neovergljivo ena naj lepših ljudskih pravic, a ne sme biti zlorabljena!

Svilorejski poduk. Dne 16. junija t. l. prične se poduk na c. kr. svilorejskem poskuševališči o sviloreji in mikroskopiranju, ki bo trajal skoz 3 tedne.

Podučevalo se bo vsak večer od 6 do 7 ure. Kedor želi vdeležiti se tega poduka, naj se oglasi pri vodstvu c. kr. svilorejskega poskuševališča v Gorici do 12. t. m.

Razpis. Podpisano društvo raspisuje 2 stipendija po f. 40 za dva obiskovalca svilorejskega poduka, ki se prične 16 t. m. na tukajšnjem c. kr. svilorejskem poskuševališči.

Prošnje za te podpore naj se pri podpisnem društvu vložé saj do 10. t. m. in naj se prošnji prilozé dokazi:

1. da je prošilec saj, 18 let star,

2. da je toliko izšolan, da zamore z vspehom obiskovati dotični znanstveni poduk.

3. da je tukajšnji deželan.

4. da je praktičen svilorejec.

5. da je pripravljen sprejeti po dovršenem poduku vodstvo svilorejske postaje.

C. kr. kmetijsko društvo v Gorici.

Učiteljska beseda. Učitelji ajdovskega okraja napravijo pri „Rebku“ dne 15. junija besedo s pravznimivim programom v prid narodnej šoli. Ker gre tu za blagi namen, nadejajo se, da jih bodo rodoljubi in sploh prijatelji šole z obilnim pohodom počastili. Program se objavi v prihodnjem št. Soče.

† Avgust Leban nij več mej nami, vzela nam ga je neizproslija smrtua roka in sicer v najlepšem cvetu svojega življenja. Ranjki bil je soustanovitelj goriskega „Slavca“, poznat ter priljubljen kot slovenski skladatelj, užival je mej narodom pravo zaupanje kot pošten rodoljub in boritelj na polji narodnega petja. Kakor smo poizvedeli, ima ranjki naš Avgust mnogo skladeb v rokopisih kakor nepozabljivi Kocijančič in Hajdrih. Rodoljubi slovenski sveta dolžnost nam je, da na kak način spravimo teh treh naših skladateljev dela na svetlo, to bi bil njim najlepši neumorni spominček.

Leban je služboval kot naroden učitelj v Ajdovščini in Sovodnjah in ko je bil njega oče kot c. kr. učitelj vpokojen, poklicalo je nadarjenega Avgusta c. k. naučno ministerstvo na očetovo mesto.

Pogreb bil je pri vsem velicem dežju prav krasen; mnogo vencov je kinčalo rakev, mej temi so je posebno odlikoval oni podarjen od društva „Slavec“; došli so bili rojaki ranjcega iz Kanala. Ker je bilo nemogoče vsled velikanskega dežja zapeti ranjcemu nagrobniču na pokopališču, zapelo mu je nad 20 pevjamico tiho“ v cerkvi. Bodí mu zemljica lahka, pa véčen spomin mej nami!

† Edvard Peratoner, ki je pred ne davnem postal finančni tajnik v Trstu, pošten Nmec, ki je prav rad z nami slovenske pel, umrl je nagloma v Zatičini na Dolenskem, kamor je bil poslan na komisijo.

† Dr. Karel Giskra, bivši minister, in najmerodajniši kolovodja ustavoverne nemške stranke je na binkoštno nedeljo v Baden poleg Dunaja umrl.

Iz odbora c. kr. kmetijskega društva v Gorici. Za prih. leto 1880 je društveni odbor predložil visokemu c. kr. kmetijskemu ministerstvu sledeče prošnje:

I. Za povzdigo goveje živine: Za nakup Unterwaldenskih bikov, ki naj se razdelijo po Krasu, prav tako za majhae živinorejske razstave, pri katerih naj bi se delile premije živinorejcem, ki razstavijo govedo, ktera je naslednik subvencijskih bikov, se naprosi f. 4000.—

Ker le tako si bomo s časom doma odgojili potrebno število plemeskij juncev. Dosedaj namreč hribski živinorejci večinoma skoro vsa teleta junčke oddajajo mesarju.

II. Za povzdigo svinjereje: Za vpeljavo žlahnih angleških mrjascev „Berkširskega plemena“, ktero plemo se je dosedaj v naši deželi prav dobro sponeslo f. 500.—

III. Za popis domačih deželnih trtnih plemen f. 200.—

IV. Mlekarstvo. Polletna plača za gosp. Hitza, učitelja siraštva . . . f. 800.—

Za podpore novo ustanovljenim siraškim družbam v Čadri, Ravni, Lubinu in Zatminu f. 1800.

skupaj f. 1900.

V. Za popotni kmetijski poduk . . . f. 800.—

VI. Za svilorejo. Za vzdrževanje in vredbo raznih krajnih svilorejskih postaj . . . f. 800.—

VII. Za vinorejske družbe poduperati . . . f. 600.—

VIII. Za kmetijsko vsakoletno statistiko, ktero izdeluje društveni tajnik . . . f. 300.—

IX. Za izdavanje italijanskega društvenega lista: Atti e Memorie f. 700.—

X. Za razna semena, n. pr. lanu, novih raznih rastlin, ktera se brezplačno razdele med poljedelce f. 100.—

XI. Kmetijski stroji, ki naj bi f. 500.—

se izposojevali poljedelcem brezplačno.

XII. Za izvršitev drenaže, ktera je prepotrebna na deželnih senožetih pod kapelo, kar bi bilo v zgled in poduk gospodarjem f. 500.—

Tržno poročilo. Kdo bi si bil mislil, da bodo cene žita ter vina poskočile prav sedaj, ko se posebno žita največ potrebuje. Da, brdko se zdi kmetu, ko mora sedaj sirk plačati v Gorici po 1 f. 70 kr. 31 litrov, med tem ko ga je pred mesecem dni 40 kr. ceneje vdobil. Posebno pa je moka iz Ritterjevih mlinov močno podražala se; evo tu sedanje cene: št. I. f. 21.30, II. 19.30, III. 18.90, IV. 15.80, V. 13.30, VI. 10.50 za 100 kil. Tedaj stane moka št. III. cela 2 f. in 10 več kot pred dobrim mesecem. Otrobi so po

4. f. 20; riž se dobiva od 19 do 22 f.; pšenica 2 f. 70, rž 2 f. ječmen cel 1 f. 90, oves 1 f. 40 stara mera. Tudi božja kapljica se nam je v cenah povišala; pošteno Vipavsko ali Briško belo vino stane 16 forintov kvinč; se ve, da druga vina so ceneja, posebno pa ona, ki nam dohajajo iz blažene Ogorske dežele in kdo nam je porok, da-li so naravna in če so na trti zrasla. Pravo graško eksportno pivo iz ledenice, bratov Reininghaus stane izven mesta v sodičih po 50 litrov 8 f. 50, po 25 litrov pa 4.40, to in pa Dolenjsko vino se dobiva na Korenju pri vodnjaku.

Da nam je živež in pijača se podražala, kriv je neprestani dež; velike povodnji po Ogorskem so nam provzročile draginjo žita, kajti, če pojde tako naprej, ne moremo se zanašati na dobro letino, upati pa vendar smemo, da ne bo tako silno hučlega.

Sviloprejke dobro kažejo a dotičnim gospodarjem primanjkuje tudi vsled vednega deževja murbenega listja; Bog daj boljše!

Poslanica.

Pojasnila h kritiki o zemljevidu Goriške dežele v št. 21 Soče.

„Da se resnica prav spozna, treba čuti dva zvona.“ Kakor vsako človeško delo, je tudi moj zemljevid (dobi se ga pri g. Zajcu v Gorici za f. 1.—) pomanjkljiv. Ni karte, da bi ustrezala vsem in vsaki potrebi.

Gospod kritikar je rarljivo primerjal karto deželi, ter staknil več pogreškov, pa se tudi prenagnil v svoji preiskavi. Da se ne zaplode med ljudstvo krivi pojmi, štejemo si v dolžnost ponuditi tu nekaj pojasnil, bralci pa naj sodijo.

Pervi namen te karte je, da vpelje začetnike v spoznanje zemljevidov; zato je visoko gorovje svetlejšje nego bi moralo biti, da so imena in druga znamenja očitniša. Zakaj ni stermeči svet s čertami vpo-dobljen (po škali) ve gosp. kritikar naj bolje, če je kedaj tako delati poskušal, kakor tudi zakaj ni vodovje z modro barvo natisnjeno.

Skušani profesorji in učitelji so mi očitali, da je karta prenapolnena.

Bruma in Gradišče sta ena katastr. občina, prva zaznamljena s piko in križcem. Modrejce so zapisane na karti Modreje ne Modrej, in Modreja v katastr. občini St. Lucije pa s piko zaznamljena.

Ajdovščina je štela l. 1873. po nadškofijskem „statusu“ 1130 duš (ti so bivali v Ajdovščini v 170 hišah, v Gorenjem v 4 hišah in v Gradiščah v 6 hišah t. j. v 10 hišah Lokavške katastr. občine, a v Ajdovski katastr. občini gotovo nad 1000 duš) je zaznamljena z obročkom krajev, ki štejejo med 1000 in 1500 duš.

Katastr. občina Križ je štela 1664 duš; je torej prav zaznamljena z obročkom krajev, ki štejejo 1500 do 2000 duš.

Devinska katastr. občina je štela poleg popisa l. 1869. 604 duš, je toraj prav zaznamljena s krogom predstavlja številu 500 do 750.

Oglejska katastr. občina je štela l. 1869. po popisu 1705 duš; temu kraju tiče kolobar po škali 1500 do 2000.

Iz navedenega je razvidno, da so glavni kraji katastr. občin prav zaznamljeni po številu stanovnikov dotične katastr. občine.

Izliv med Ausso in njenim prekopom (delta) je bil do lanskega leta v pravdi med našo in Italijansko državo. Leta 1873. ni bil ne Goriški ne Italijanski. Deželni odbor mi je naročil, da naj narišem obe meji.

Jeli meja pri Robedišči prav, kakor tudi, so li gorski potoki preveč zakrivljeni ali ne, ne bom terdil, kajti te sem posnemal po Reznovem zemljevidu, ki je sestavljen po katastr. mapah.

Ajdovščina in vse druge kuracije so zaznamljene kot fare, ker je dotični dušni pastir italijan, ima vse pravice in dolžnosti župnikove, je župnik III. reda. Ne terdim, da so visokosti gorá prav izražene. Toda pomisliti je, da niso morda prav izmerjene. V pojasnilo to-le: Po g. Jesenkovi zemljepisu meri Canin 2275 m., mapar g. Jesenko nadporočnik mu je določil l. 1877. 2582. m.

Volnik pravijo stanovci na južnem kraju gore n. pr. v Repnem, Repniču, Zvoniku; oni severnega pa mu pravijo Žekanec, in sicer kakor se zdi, rečejo celemu gorovju od St. Polaja do Repna Žekanec, kar bi tedaj pomenilo ves kraj; ker ljudje pravijo v Žekanec ne na Žekanec, kakor v Berda, Čaven, v gore (hribe). Na goro, na Berje (pri Rihenbergu); na berdo rečejo, kadar si mislijo kako posamno goro. Toraj bo Volnik naj viši vrh v Žekanec. Predno se bode vdomačila prava, čista, nepopačena pisava krajev, pretečejo še leta in leta, ker vsak hoče biti v svojem nezmotljiv. Navadno pišemo Vipava, Idrija, g. Jesenko pa Ipava, Idrica. Nekdaj se je pisalo Konjsko, kasneje Kviško, v najnovejši dobi Kojško. Tamkaj je cerkev posvečena sv. Križu. — Ne pride morda s časoma komu na misel izpeljati ime

vasi iz Križa, ter skovati Krizko. Sicer priznavam, da je Kojško nar berže naj pravilniši. Prizadeval sem si pisati imena kolikor mogoče pravilno, v ta namen sem se obrnil do merodajnih gospodov, ki so mi jih prav radi in temeljito razložili.

Da se je vkljub vsenu prizadetju vrnila katera napaka, pripoznavam, kakor Mogenca, Avsnik itd. Ljudstvo govori: Čermenjak Tomin, Miren, Skrile, Nabrežin, Repen, (veliki) Repnič (mali) Golak, Staroselo, Stjak—Sent-Jak (-op), po kopitu Sent-Andrež—Štandrez, Št. Lorenc—Slorenc; čerka i tedaj v Štjaku nepotreba. Kar se tiče imena Miren govore domači in bližnji ljudje (v Miren, iz Mirna, oddaljene sem slišal reči v Mirno, iz Mirnega, niklo pa-če je Slovenec—ne poreče v Merno iz Merne. Žensko Meruo so le tisti skovali, ki so nam naredili iz Orehovlje Raccogliano, iz Renč, Ranziano itd.

Sicer pa nsem jaz filolog, pa risar ni dolžan spuščati se v jezikoslovne preiskave. Le to dolžnost ima, da se ozira na pravilnost pisave sploh, da ne zapiše imena lahkomišelnost ali nalašč napačno, da se ne derži očitno spačene oblike, da zna razločiti obliko, kakor se v dialektu glasi, od iste oblike pravilno pisane in izgovorjene, n. pr. da ne zapiše Dreženca, namesto Drežnica Klomperk namesto Kronberg.—Gledé muogih imen pa ne pridemo nikoli do čistega in gotovega n. pr. Cepovan.

Javna zahvala.

Spoštovanej gospodi, ki so izvolili našega nepozabljivega sina, oziroma brata: AVGUSTA ARMINJA LEBANA, c. kr. učitelja na deškeji šoli v Gorici in slovenskega skladatelja, izpremiti mnogobrojno do bladne mogile—in to kljub prav slabemu vremenu;—posebno preč. g. Fr. Zoratti-ju, blazega preminolega iskrenemu izpovedniku in našem tolažniku; vrlim učiteljskim kandidatinjam (posebno III tečajja) za veliko sočutje in za podarjeni venec; pevskemu društvu „Slavec“ in ranjkega kolegom za podarjena venca; svojim rojakom iz Kanala došlim, kakor tudi g. učitelju Kurschen-u in gospodični Leonori Kühnel-ovej za dostojno uredbo pri pogrebu, pevcem za ginhljivo nagroblico, srčno se zahvaljujô

ZALUJOČI OSTALI.

V Gorici, 2. junija 1879.

Pomladanski cenik

največe, najbolje preskrbljene zaloge narejenih oblik

Ignacija Steiner-ja

v Gorici, v Raštelu št. 292, samo nasproti Glesič-eve sladornice.

Določene cene:

Popolne vol. obleke za dečke gl. 2.05 do 7.40; popolne vol. obleke za gospode gl. 10.20 do 27.60; Vol. sacco po najnov. modi gl. 5.55 do 9.45; hlače 3.10 do 9.35; hlače in oprsnik gl. 5.10 do 12.75; površna suknja gl. 8.60 do 22.80; črne salonske suknje iz paruviena gl. 14.55 do 23.75; bonjour gl. 8.50 do 16.90; oprsnik iz piketa gl. 2.55 do 4.70.

Posebnosti: dežni plašči iz kavčuka; spalne suknje za gospode, lovske suknje, paletoti za gospé itd.

Vsako oblačilo se dovrši po najnovejši modi in jako solidno.

Tudi naročila po poslani meri se točno oskrbujejo.

Javna dražba.

Podpisano županstvo naznanja, da bo dne 10. junija t. l. od 9. do 12. ure prepold. v Goranjem Cerovem javna dražba za podvzetje poprave in višanja tamkajšnjega farovža. Klična cena je določena na 1510 gl. Sprejemale se bodo pismene in ustmene ponudbe.

Načrt stavbe in pogoji se nahajajo v tukajšnji občinski pisarnici.

ŽUPANSTVO V ŠTEVERJANU dne 22. maja 1879.

Na prodaj je olje.

Občina Dolina poleg Trsta ima na prodaj 3 hektolitre domačega finega olja po prav poštenih nizki ceni.

Naročila sprejme županstvo v Dolini

Nadžupan: Lavriha.

SKORAJ ZASTONJ!

Od konkurzne uprave nedavno na nič prišle velike angleske fabrike za britanija-srebro dobili smo nalog, da naj vse pri nas v zalogi ležeče blago od britanija-srebra za majhno povračilo voznine in 1/4 dela plačo delavske, podarimo.

Proti vposlanju svote novcev, ali pa tudi proti povzetju pri vsakej reči določene cene le kot povračilo voznine od Angleske do Dunaja in kot neznatni del delavske plače, dobi vsakdo slodečo za četrti del realne vrednosti, skoraj zastonj.

6 kom. žlic za jedi od britanija-srebra, in 6 kom. enacih žlic za kavo, skupaj 12 komadov, stane so preje gl. 6, zdaj pa vseh 12 komadov skupaj gl. 1.85
6 „ namiznih nožev od britanija-srebra, z angleskimi ostrinami od jekla, nadalje 6 kom. enacih vilic, skupaj 12 komadov, ki so prej veljali gl. 9, zdaj vseh 12 kom. skupaj gl. 3.10
1 zajemalec za mleko, teške kvalitete, prej gl. 3, zdaj gl. —.70
1 zajemalec za juho, najtežje vrste, od najboljšega britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj gl. 1.10
6 podstavkov za nože od britanija-srebra, preje gl. 2, zdaj gl. —.65
1 klešče od britanija-srebra za sladkor, preje gl. 1, zdaj gl. —.30
Razen tega še elegantne namizne svečnike, par gl. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; taso, à kr. 50, 75, 80, gl. 1.—, 1.40; vrčki za kavo, à gl. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; sladkorne pušice, à gl. 2.—, 2.80, 4.—, 5.50, 7.—; sladkorne sipnice, à kr. 25, 40, 75, 90, gl. 1.—; karafindolj za kis in olje, à gl. 2.50, 2.80, 3.50, 4.75, 5.—; pušice za surovo maslo, à kr. 75, 95, gl. 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; čaše za juho s podstavkom, à gl. 1.60, 2.50, 3.—

Neverjetno po ceni!

in za vsako gospodinjstvo posebnega priporočnja vrste in sledeča sklad, obstoječa iz 33 komadov praktičnih, ter izvrstno izdelanih stvari, narejenih iz najfinejšega britanija-srebra za neverjetno malo ceno le gl. 6.45 in sicer:

6 kom. vrlo dobrih namiznih nožev, z ročnikom od britanija-srebra s pravo angleskimi srebno-jeklenimi ostrinami.
6 „ jako fini vilice, britanija-srebro, iz jednega kosa.
6 „ teških žlic za jedi od britanija-srebra.
6 „ žlic za kavo od britanija-srebra, najboljše kvalitete.
1 masivni zajemalec za mleko od britanija-srebra.
1 teški zajemalec za juho od britanija-srebra.
6 kom. podstavkov od britanija-srebra za nože.
1 izvrstne klešče od britanija-srebra za sladkor.

Vseh teh 33 komadov, ki so veljali preje 25 gl., stane zdaj vseh 33 komadov skupaj le gl. 6.45.

33 kom. Vse te reči so izdelane iz najfinejšega britanija-srebra, ki je na celem svetu jedina kovina, katera ostane večno bela, in se od pravega srebra tudi po 20 letnem rabljenju ne more razločiti, za kar se garantuje.

Naj se tedaj vsakdo z naročili kolikor mogoče pohiti, ker pri tako izrednej cenosti se bo kmalu vse prodalo.

Naslov in jedini kraj za naročila v c. k. avstro-ogerskih provincijah:

General-Depot der Britannia-Silber-Fabriken: Blau et Kann, Wien, I. Elisabethstrasse Nr. 6.

Mlatilni stroj.

kterega goni en konj v göpelnu je na prodaj.

Stroj je popolnoma dober in velja z buratom vred 300 gl:

V enem dnevu omlati 260 mernikov žita.

Več iz vkladnosti pové vodstvo slov. oddelka deželne kmetijske šole v Gorici.

Prodajalec garantuje za popolnost stroja.